

Bruselj, 14. julij 2026
(OR. en)

11602/26

JAI 954
FREMP 236
AG 111
POLGEN 187

IZID POSVETOVANJA

Pošiljatelj:	Generalni sekretariat Sveta
Prejemnik:	delegacije
Zadeva:	Sklepi Sveta o oceni letnega dialoga o pravni državi

V Prilogi I vam pošiljamo sklepe o oceni letnega dialoga o pravni državi, ki jih je Svet odobril 14. julija 2026.

V Prilogi II vam pošiljamo izjavo Italije.

SKLEPI SVETA O OCENI LETNEGA DIALOGA O PRAVNI DRŽAVI

OB OPOZARJANJU, da od sprejetja sklepov Sveta Evropske unije in držav članic, ki so se sestale v okviru Sveta, z dne 16. decembra 2014¹ vse države članice v duhu lojalnega sodelovanja sodelujejo pri letnem dialogu o pravni državi v Svetu, saj so trdno zavezane krepitvi pravne države kot ene temeljnih vrednot Evropske unije;

OB OPOZARJANJU, da je sklepe predsedstva z dne 19. novembra 2019² podprlo 26 delegacij in da so se med pripravo teh sklepov vse delegacije strinjale, da bodo do konca leta 2023 ponovno ocenile dialog o pravni državi v okviru Sveta in pri tem upoštevale pridobljene izkušnje;

OB OPOZARJANJU, da je Svet za splošne zadeve, kot je navedeno v dopisu predsedstva delegacijam z dne 28. septembra 2020³, letni dialog o pravni državi zasnoval kot pregled stanja na politični ravni, v praksi pa strukturiral tako, da je v prvem semestru vsakega leta organizirano eno srečanje, ki je namenjeno zaporednim krogom analiz stanja za posamezne države na področju pravne države, vsakič v petih državah članicah, v drugem semestru vsakega leta pa dve srečanja: eno je namenjeno splošnemu stanju na področju pravne države v Uniji, drugo pa analizam za posamezne države, pri čemer se vedno upošteva letno poročilo Komisije o stanju pravne države. Svet za pravosodje in notranje zadeve je poleg tega opravil številne specifične tematske razprave o vprašanjih pravne države.

Svet Evropske unije:

1. ponovno poudarja, da so sklepi Sveta Evropske unije in držav članic, ki so se sestale v okviru Sveta, o zagotavljanju spoštovanja načela pravne države iz leta 2014 še vedno veljavni;
2. potrjuje, da se je letni dialog Sveta o pravni državi izkazal za koristnega, saj je vzpostavil prostor za konstruktivne politične izmenjave med državami članicami ter izmenjavo najboljših praks in pridobljenih izkušenj;

¹ 17014/14.

² 14173/19.

³ 11094/20.

3. ponovno potrjuje načela, navedena v sklepih iz leta 2014, zlasti objektivnost, nediskriminacijo in enako obravnavo vseh držav članic, ter nepristranski in na dokazih temelječ pristop, ki ne posega v načelo podeljenih pristojnosti in spoštovanje nacionalnih identitet držav članic, neločljivo povezanih z njihovimi temeljnimi političnimi in ustavnimi strukturami, vključno z regionalno in lokalno samoupravo, in njihovih ključnih državnih funkcij, med katere spadajo tudi zagotavljanje ozemeljske celovitosti države, vzdrževanje javnega reda in miru ter varovanje nacionalne varnosti, ter se zavezuje, da jih bo v duhu lojalnega sodelovanja še naprej podpiral;
4. meni, da se bo ta politični dialog še naprej razvijal v dopolnjevanju z vsemi institucijami EU in mednarodnimi organizacijami, pri čemer se bo izogibal podvajanju ter upošteval obstoječe instrumente in strokovno znanje na tem področju;
5. ugotavlja, da bo predsedstvo med celotno organizacijo in izvajanjem tega dialoga še naprej zagotavljalo, da se v celoti spoštujejo načela dialoga, navedena v odstavkih 3 in 4;
6. poudarja, da sta sedanja vsebina in struktura tega političnega dialoga omogočili, da je močnejši, bolj usmerjen v rezultate in bolj strukturiran, njegova priprava pa je bolj sistematična. Dialog se je zahvaljujoč trenutni obliki, ki vključuje splošne razprave in razprave, namenjene posameznim državam, učinkovito okrepil z letnim pregledom stanja in ključnih dogodkov na področju pravne države. To omogoča celovito, pristno in interaktivno politično razpravo, ki je osredotočena na številna vprašanja v zvezi s stanjem pravne države v državah članicah in Uniji kot celoti;
7. ugotavlja, da sta sedanja vsebina in struktura dialoga sicer zadovoljivi, vendar bi bilo treba dialog nadalje izboljšati, da bi še bolj odražal zavezanost Sveta krepitvi pravne države ter na podlagi razprave in izmenjave najboljših praks in pridobljenih izkušenj na vključujoč in konstruktiven način prispeval k preprečevanju nastajajočih in obstoječih izzivov na področju pravne države;
8. se zavezuje, da bo še naprej organiziral splošno horizontalno razpravo v drugem semestru leta ter trikrat letno organiziral razprave za posamezne države, dve v prvem semestru in eno v drugem semestru, pri čemer bo vsaka razprava osredotočena na razmere v štirih državah članicah;
9. se zavezuje, da bo ta dialog namenjen analizi vsaj naslednjih štirih stebrov pravne države, in sicer pravosodnega sistema, protikorupcijskega okvira, pluralnosti medijev in svobode medijev ter drugih institucionalnih vprašanj, povezanih s sistemom zavor in ravnovesij, kar pa ne bo posegalo v širši obseg tega dialoga v okviru Sveta za splošne zadeve;
10. ugotavlja, da bo ta dialog v praksi še naprej temeljil na letnem poročilu Komisije o stanju pravne države, kar bo ustvarilo sinergije med institucijami, ter da so priporočila vključena v poročilo, da bi se izpostavila specifična vprašanja, ki bi jim morale države članice nameniti dodatno pozornost;

11. poziva Komisijo, naj še naprej zagotavlja tesno sodelovanje in dialog z državami članicami pri pripravi letnega poročila ter naj še naprej izboljšuje njegovo pripravo, pri tem pa upošteva načela, ki urejajo ta dialog;
12. ugotavlja, da bi lahko temu dialogu koristili tudi premisleki mednarodnih organizacij javnega prava, če jih je Komisija upoštevala v letnem poročilu o stanju pravne države, in da so to pomožni in dodatni ter hkrati dragoceni viri informacij, zlasti premisleki Sveta Evrope in njegovih organov, katerih vrednost so med drugim priznali Svet v sklepih z dne 30. januarja 2023⁴ ter Sodišče Evropske unije in Komisija⁵;
13. se strinja, da bi lahko predsedstvo poleg organizacije tega dialoga razmislilo tudi o organizaciji pogostejših interaktivnih izmenjav, kot so seminarji o vprašanjih pravne države z ustreznimi deležniki, zlasti državljani, civilno družbo, poslanci, lokalnimi organi, akademskimi krogi, socialnimi partnerji in novinarji;
14. priznava horizontalno vlogo in odgovornosti Sveta za splošne zadeve, ki vodi ta dialog, ter dopolnilno vlogo Sveta za pravosodje in notranje zadeve pri posebnih tematskih razpravah o vprašanjih, povezanih s pravno državo, ki spadajo v njegovo strokovno področje, v skladu z vključujočim pristopom in po potrebi ob upoštevanju razprav v okviru Sveta za splošne zadeve;
15. meni, da bi lahko v nadaljevanju tega dialoga v Svetu za splošne zadeve v okviru iste sestave Sveta organizirali razprave o enem ali več posebnih horizontalnih vprašanjih na področju pravne države, če bi bilo to ustrezno in potrebno;
16. se strinja, da bodo vsa prihodnja predsedstva še naprej pozivala države članice k dialogu o pravni državi v okviru Sveta v zgoraj dogovorjeni obliki in z zgoraj dogovorjeno pogostostjo ter da bo do konca leta 2027 izvedel novo oceno izkušenj, pridobljenih na podlagi tega dialoga.

⁴ 5422/23.
⁵ 11217/19.

IZJAVA ITALIJE

Italija pozdravlja sprejetje sklepov Sveta o oceni letnega dialoga o pravni državi in podpira pristop medsebojnega dialoga, na katerem temelji letni pregled stanja pravne države, ki se je začel izvajati v okviru italijanskega predsedovanja leta 2014, v duhu polnega spoštovanja in soglasnega spodbujanja vrednot iz člena 2 PEU.

Italija ugotavlja, da sta stalni dialog in izmenjava dobrih praks med državami članicami in z institucijami Evropske unije na področju pravne države neformalen proces izmenjave in vzajemne odgovornosti med državami članicami, ki ohranja izrazito politično, preventivno in pravno nezavezujočo naravo. Še vedno menimo, da bi bilo treba temu pristopu, ki temelji na konstruktivnem medvladnem sodelovanju in osrednji vlogi Sveta, dati prednost.

V zvezi s tem Italija podpira prožno naravo mehanizma medsebojnega strokovnega pregleda, vzpostavljenega s sklepi, ki temelji na merilih objektivnosti, nediskriminacije in enake obravnave držav članic, tj. bistvenih elementih za izogibanje samodejnim sankcijam, ki niso sorazmerne in pravične. Ta proces ostaja ločen od pravnih instrumentov, ki so v Pogodbah predvideni za ugotavljanje in obvladovanje kršitev načela pravne države, ter tudi od klavzul o finančni pogojenosti, povezanih z večletnim finančnim okvirom, o katerem trenutno potekajo pogajanja; vendar je v zvezi s tem še vedno bistveno, da se ohranita in okrepi vodilna vloga in polna politična odgovornost držav članic.